

TEZ HAZIRLAMA KILAVUZU

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANKARA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ

TEZ YAZIM KILAVUZU

ANKARA 2004

1. TEZ KONUSU SEÇİMİ VE YÜRÜTÜLMESİ

Yürürlükte olan tıpta uzmanlık tüzüğü'nün 20. Maddesine göre asistanların uzmanlık sınavına girebilmeleri için o uzmanlık dalına ait bir konu üzerinde tez hazırlamaları zorunludur. Anadallar için asistanlık süresinin en geç ilk yarısında (mezuniyet sonrası koordinasyon kurulunun önerisi ile birinci yılın sonunda, yan dallarda ise ilk 6 aydan sonra) akademik kurul tarafından tez danışmanı tayin edilir ve bu durum asistana yazılı bildirilir. Akademik kurul tarafından kabul edilen tez konusu, mezuniyet sonrası koordinasyon kuruluna bildirilerek ilgili asistanın dosyasına konur. Tezler; uzmanlık dalı ile ilgili, orijinal, bilimsel, yayınlanabilir özellikte inceleme ve/veya araştırma niteliğindedir. Asistanlık süresinin bitiminden 4 ay önce değerlendirilmek üzere tez değerlendirme jürisine verilir. Jüri tezi 30 gün içinde inceleyerek görüşünü bildirmek zorundadır.

1.1. TEZ KONUSU SEÇİMİ

Uygun tez konusu seçimi yapılabilmesi için bazı temel konuların anlamını bilmek gerekir.

İnceleme: Birikmiş bilgileri toparlayarak bilmeyenlere aktarma ve sunma olarak en basit haliyle tanımlanabilir.

Araştırma: Bilgi ve veri toplamak için, belirli koşullar altında amaçlı, planlı, sistemli yapılan gözlem ve/veya ölçümlerdir.

Tez konusu bir araştırma olarak planlanmış ise konuya ilişkin sorular sorulmalıdır. Bu sorulara hipotez denmektedir. Hipotez kurulmadan yapılan araştırmaların amaçlı ve planlı olması olanaksızdır. Örneğin; inek sütü proteinleri tip 1 diabetes mellitusda duyarlı kişilerde otoimmün süreci başlatan tetikleyicilerden biri midir? Sorusu bir tez konusunda hipotezi oluşturur. Araştırmanın içinde bu hipotezlerin doğruluğu test edilir. Elde edilen sonuçlarla bilgi birikimine katkı sağlanır. Hipotezin doğruluğu kanıtlanırsa da kanıtlanmasa da elde edilen sonuç bir bilgidir.

Konu seçerken mutlaka amaç belirlenmelidir. Araştırma planında konunun neden seçildiği belirtilmelidir. Seçilen konunun kişi ve toplum sağlığı yönünden önemi, hastalığın yaygınlığı (prevalans, insidans), kişi, yer, zaman özellikleri, çözüm yolları göz önüne alınmalıdır. Amaç yakın ve uzak geleceği ilgilendirebilir. Araştırmanın sonuçları sağlık hizmetlerinin geliştirilmesine hizmet etmelidir.

Konu seçiminde kaynak; kişi gözlemleri, deneyimler, bu konuda çalışanların uyarısı, literatür taramaları olabilir. Tez danışmanları bu yönden asistana yol gösterebilir. Ancak uygun konu seçiminde konuya ilgi önemli noktalardan biridir. İlgi duyulan konuda önceden okumak böylece bilgi birikimini sağlamak, bu konuda nelerin bilinip bilinmediğini baştan belirleyerek hipotez kurmak, disiplinli çalışma düzeni içinde sistematik düşünce alışkanlığının kazanılmasına yol açar.

Tez konusu kesinleşmeden önce gerekli alt yapı (araç, gereç, personel) mutlaka dikkate alınmalıdır.

Tıp alanındaki ufak çaplı birçok araştırma ve inceleme bugünkü bilgi birikimini oluşturmuştur. Amaçları açık, disiplinle yürütülmüş güvenilir araştırmalar her zaman değerlidir.

Yakın geleceği hedefleyen bir araştırma amacı şunlar olabilir:

1) Bir sorunun tanımlanması

Örneğin; akraba evlilikleri otozomal resesif geçiş gösteren hastalıkların sıklığının artmasına yol açar mı?

2) Bir sorunun nedeninin araştırılması

Örneğin; malnutrisyonlu bebeklerde enfeksiyon sıklığının artmasının nedeni nedir?

3) Çözüm için en etkili yöntemi belirleme

Örneğin; hemofilus influenza aşısı bebeklik dönemi menenjitlerinin sıklığının azalmasını sağlar mı?

Uzak gelecek amaçları ise sağlık hizmetlerinin yönlendirilmesi ve geliştirilmesine hizmet eder. Örneğin Türkiye de 0-18 yaş grubunda tip1 diyabet insidansını belirlemek gibi.

Hipotez kurma yöntemleri ise şunlardır:

1) Farklılık yöntemi:

Benzer olmayan noktalar sorgulanır. Örnek; emziren ve emzirmeyen kadınlarda meme kanseri sıklığında farklılık var mıdır?

2) Birlikte bulunma yöntemi:

Farklı bölgelerdeki benzerlikleri saptamada yol gösterir. Kalabalık ortamlarda sık enfeksiyon riskinin artması birlikteliği gibi.

3) Birlikte değişme:

Alkol alanlarla almayanların karaciğer sirozu olma riskinin değişmesi gibi.

4) Benzerlik yöntemi:

Guatr görülme sıklığının iyot eksikliği olan bölgelerde benzer sıklıkta görülmesi gibi.

1.2. TEZİN YÜRÜTÜLMESİ

Tez de bir araştırma olduğuna göre bir araştırmada olması gereken tüm bölümleri içermesi ile ancak başarılı bir şekilde yürütülür. Araştırmanın iyi planlanması hipotezlerin objektif, doğru ve ekonomik yanıtlar bulmasını sağlar. Plansız araştırmalar ise eksik ya da yetersiz bilgiye, istatistiksel analizlere elverişsiz verilere neden olur.

Bir araştırmada bulunması gereken bölümler şunlardır:

Tez konusunu belirleme

Literatür bilgilerini değerlendirme

Hipotez kurma

Hipotezlerin sınanması (uygulama aşaması)

Verilerin analizi

Rapor aşaması (tez yazımı)

Tez konusunu belirleme ve hipotez kurma ile ilgili ayrıntılar yukarıda verilmiştir. Literatür bilgilerini değerlendirme tüm araştırma bölümleri boyunca sürmesi gereken bir süreçtir.

Hipotezlerin sınanması (uygulama aşaması):

Ön hazırlık gerektiren noktalar şunlardır:

Araştırma yeri

Örnek büyüklüğü

Kontrol grubu belirlenmesi

Araç gereç hazırlığı

Gerekli insan gücünün sağlanması

Araştırma ile ilgili izinlerin alınması

Bütçe hazırlığı

Araştırma yeri, konu ve amaçlar göz önüne alınarak önceden belirlenir. Örnek büyüklüğü optimal olmalıdır. Araştırma parametreleri göz önüne alınarak başlangıçta belirlenir.

Kontrol grubu gerekliliği araştırmanın konusu ile ilişkilidir. Olgu-kontrol araştırmaları ve ilaç, aşı, yeni tedavi gibi müdahale gerektiren araştırmalarda mutlak gerekirken, kesitsel veya kohort tipi araştırmalarda ise kontrol grubu gerekli değildir. Örneğin, gerçek puberte prekozda tedavi alan ve almayan grubun karşılaştırılması gibi.

Uygulama aşamasına geçmeden önce araç ve gereç kullanılacak ise hazırlık yapılarak denenmelidir. Anketler ve kayıt formları da gereç olarak değerlendirilmeli ve veri toplanmaya başlanmadan önce denenerek aksayan noktalar giderilmelidir. Gerekli insan gücü belirlenerek bunun sağlanması ve eğitilmesi de gereklidir. Örneğin; okul taramasında görev yapacak yardımcı sağlık personelinin yapacağı işlem hakkında önceden bilgilendirilmesi, izleyeceği tutum yönünden eğitilmesi gerekir.

Araştırma ile ilgili çeşitli izinler alınmalıdır. Çalışılan kurum yöneticisi yapılacak araştırmadan haberdar edilmelidir. Araştırmada görev alacak diğer personelin idari amiri bilgilendirilmeli, gerekirse yazılı izin alınmalıdır. Bazı özel durumlarda ek izinlere de ihtiyaç duyulur. Bir okul taramasında ilgili il öğretim müdürlüğünden yazılı izin alınarak ilgili okul müdürlüğü bilgilendirilmelidir.

Etik kurul onayı inceleme tezlerinde mutlak gerekli değildir. Ancak araştırmalarda mutlaka alınmalıdır. Arşiv materyali kullanılarak yapılan araştırmalarda etik kurul onayı gerekmez.

Araştırma için bütçe hazırlanmalıdır. Rutin çalışmalar dışında ayrıca personele ek iş getiren mesai varlığında personel gideri, yeni araç alımı ya da sarf malzemesi gerekiyorsa araç gereç giderleri, saha çalışmalarında seyahat giderleri, anket ve kayıt formları için kırtasiye giderleri ve analiz giderleri bütçede ayrı kalemler halinde gösterilir.

Bütçe kaynağı Ankara Üniversitesi Rektörlük Proje Müdürlüğü, Tübitak olabilir. Tez olarak verilmiş araştırmalardaki olgu çalışmalarında rutin tetkikler ve rutin ilaç uygulamaları dışında herhangi bir uygulama yok ise ek bütçe gerekli değildir. İnceleme tezlerinde de ayrıca bütçe hazırlanması gerekli değildir.

Verilerin toplanması, düzenlenmesi ve analizi:

Toplanan verilerin hemen işlenmesi ve sürekli denetimi hata payını en aza indirir. Veri analizi tamamlandığında uygun istatistiksel yöntem, uzman kişinin yardımı alınarak belirlenir. Bu konuda yeterli deneyime sahip olunmaz ise sağlıklı sonuç alınamaz. İstatistiksel yöntemlerle verilerin önemliliği test edildikten sonra tablo ve grafikler oluşturularak veriler yorumlanır. Bir araştırmanın zaman birimi çalışmanın süresine göre belirlenir ise de burada kast edilen tez olduğundan ana dallarda son yıla kadar 6 ayda bir, son yıl 3 ay da bir, yan dallarda son 6 aya kadar 6 ayda bir, son 6 ay 3 ayda bir ara rapor (tez gelişim raporu) düzenlenir (şekil 1). Son aşama **tez yazımı**dır.

TEZ GELİŞME RAPORU

Anadal Uzmanlık Tezi ()

Tezi Yapan Araştırma Görev Adı Soyadı :
Tez Danışmanı :
Tez Konusu :

Tarih:

Yandal Uzmanlık Tezi ()

Tezin Verildiği (ABD/BD) Akademik Kurul Karar Tarihi:

Kaçıncı 3 veya 6 aylık rapor olduğu ;

Tez Çalışması İçin Parasal Kaynak:

- Döner Sermaye TÜBİTAK projesi
 A.Ü Araştırma Fonu Diğer.....

Etik Kurul Onayı

Tarih

Tezin Gelişimi Konusunda Bilgiler:

- Tez çalışmasına henüz başlanmamıştır
 Tez çalışmasına başlanmıştır

Başlandı işe aşamalar:

- a) Hasta Materyal toplaması Başlandı Sürüyor Bitti
- b) Laboratuar incelemeleri Sağlandı
için malzeme(cihaz,kit vb) Sağlanması için başvuruldu
 Henüz bir girişim yapılmadı
- c) Laboratuar incelemeleri Başlanmadı
 Başlandı sürüyor Yaklaşıkbitti
 Bitti

- d) İstatistik değerlendirmesi () Başlanmadı
() Sürüyor
() Bitti
- e) Tez yazımı () Başlanmadı
() Sürüyor
() Bitti

TEZ DANIřMANININ GEREKÇELİ AÇIKLAMALARI

Tezin olası bitiş tarihi

Tez Danışmanı

Anabilim / Bilim Dalı Başkanı

2. TEZ İÇERİĞİNİN DÜZENLENMESİ

Tez beř ana bölümden oluşur:

Ön sayfalar

Tez metni

Özet sayfaları

Kaynaklar dizini

Ekler

2.1. Ön Sayfalar

İç kapak sayfası, kabul ve onay sayfası, önsöz, içindekiler dizini, simgeler ve kısaltmalar dizini, şekiller dizini ve tablolar dizininden oluşur. Bu bölüme ait format "Tezin biçim standartları" bölümünde açıklanmıştır.

2.2. Tez Metni

2.2.1. Giriş

Bu bölümde çalışmanın amacı, hipotezi ve kapsamı gibi, okuyucuyu konuya hazırlayıcı ve yönlendirici nitelikte bilgiler verilir. Tez çalışmasının bilime katkı ve/veya yöntem açısından hedeflediği yenilikler belirtilir.

2.2.2. Genel Bilgiler

Bu bölümde tez konusu ile ilgili mevcut literatür bilgisi yapılan çalışma bağlamında kabaca okuyucuya aktarılır. Araştırma konusuyla ilgili teoriler ve araştırma yöntemleri irdelenir. Tez çalışmasındaki ölçümler ve analizlere temel oluşturacak bilgiler birkaç alt bölüm halinde verilir. Bu bölümde gereksiz uzun bilgi vermekten kaçınılmalıdır.

2.2.3. Gereç ve Yöntem

Bu bölümde tez çalışmasında kullanılan gereç ve yöntem ayrıntılı olarak açıklanır. Giriş bölümünde oluşturulan hipotezlerin nasıl test edildiği, kullanılan laboratuvar ve gözlem teknikleri, anketler, ölçüm teknikleri, yapılan tedavi veya girişimler anlatılır. Veri elde etme biçimleri, kontrol ve deney grupları tanımlanır. Verilerin istatistiksel analiz yöntemleri belirtilir. Gerekirse bu bölüm, birkaç alt bölüm şeklinde verilebilir.

2.2.4. Bulgular

Bu bölümde tez çalışmasında elde edilen veriler ve analiz sonuçları yorum katılmadan sunulur. Bulguların sunumu mantıksal ve analitik bir bütünlük ve akış içinde yapılmalıdır. Bulguların sunulmasında verilerin daha anlaşılır olması açısından tablolar, grafikler yapılır. Gerekirse şekil, fotoğraf vb. görüntüler kullanılır.

2.2.5. Tartışma

Bu bölümde bulgular, Giriş ve Genel Bilgiler bölümlerinde verilen çerçeve içinde tartışılır. Bulgular ve bulgulara dayalı çıkarımlar literatür verileri ile karşılaştırılmalı, literatüre uyan ve uymayan sonuçlar ve nedenleri irdelenmelidir. Çalışmanın bilime nasıl bir katkıda bulunduğu mutlaka belirtilmeli, özgün kısımları vurgulanmalıdır. Test edilen hipotezlerin kabul veya red edilip edilmedikleri ve amaçlara ne ölçüde varıldığı yazılmalıdır. Çalışmanın başında sunulan hipotezlerin çalışmada elde edilen bulgularla ne ölçüde desteklendiği gerekçeleri ile belirtilmelidir. Bu bağlamda spekülatif yorumlardan olabildiğince kaçınılmalıdır.

2.2.6. Sonuçlar

Bu bölümde tez çalışmasından elde edilen sonuçlar açık, net ve öz olarak, gerekirse maddeler halinde yazılır. Tez çalışması sonucunda yazarın konu ile ilgili olarak gelecek çalışmalara ışık tutacak önerileri varsa bu bölüme öneriler de yazılabilir.

2.3. Özet Sayfaları

Türkçe ve İngilizce özetten oluşur.

ÖZET

Özette tez çalışmasının amacı, kapsamı, ana hatlarıyla gereç ve yöntem ve varılan sonuç(lar) açık ve öz olarak belirtilmelidir. İstenirse özet içinde, tez içindeki ana başlıklarla uyumlu olacak şekilde "amaç", "gereç ve yöntem" gibi alt başlıklar kullanılabilir. Özeti altında teze ilgili 5 anahtar sözcük veya deyim "**Anahtar Sözcükler:**" başlığı altında yer almalıdır. Anahtar sözcükler "Medical Subject Headings" (MeSH) ile uyumlu olmalıdır.

SUMMARY

Bu başlık altında Türkçe özeti İngilizce çevirisi yer almalıdır. Altına "**Key Words:**" başlığı altında anahtar kelimelerin İngilizce karşılıkları yazılmalıdır.

2.4. Kaynaklar Dizini

Kaynaklar metinde geçiş sırasına veya yazar soyadına göre alfabetik sırayla dizilebilir. Kaynak gösterme, Harvard sistemiyle veya numara verme (Vancouver) sistemiyle yapılabilir. Harvard sistemi ile kaynak gösteriliyorsa, kaynak dizimi yazar soyadına göre alfabetik sırayla olmalı, numara verme sistemiyle kaynak gösteriliyorsa kaynak dizimi metinde geçiş sırasına göre yapılmalıdır. Numara verme sistemi ile kaynak numarası ya parantez içinde ya da üs indis biçiminde yazılabilir. Her kaynağın yazar adı, başlığı, kitap ya da dergi adı, sayfası, basım yılı ve derginin cilt numarası belirtilmelidir. Kaynakların tümü aynı formatta yazılmalıdır. Kaynak çok yazarlı ise bütün yazarların isimleri yazılmalı, "ve ark." veya "et al." şeklinde kısaltma yapılmamalıdır. Kaynaklarda dergilerin isimleri kısaltılmadan açık olarak belirtilmelidir.

Harvard sistemi'ne örnekler:

- Makale örneği:

Grigoletto, F., Zappala, G., Anderson, D.W., Lebowitz, B.D. (1999). Norms for the Mini-Mental State Examination in a healthy population. *Neurology* **53**: 315-320.

- Kitap bölümü örneği:

Dorans, N.J., Holland, P.W. (1993). DIF detection and description: Mantel-Haenszel and standardisation. In *Differential Item Functioning* (ed. P.W. Holland and H. Wainer), pp.36-66. Lawrence Erlbaum Associates: New Jersey.

- Kitap örneği:

Rasch G. (1960). *Probabilistic models for some intelligence and attainment tests*. University of Chicago Press: Chicago.

Numara verme (Vancouver) sistemine örnekler (NLM Index Medicus formatı):

- Makale örneği:

Jorm AF, Scott R, Henderson AS, Kay KW. Educational level differences on the Mini-Mental State: the role of test bias. *Psychol Med.* 1988; 18: 727-731.

- Kitap bölümü örneği:

Dorans NJ, Holland PW. DIF detection and description: Mantel-Haenszel and standardisation. In: Holland PW, Wainer H, eds. *Differential Item Functioning.* New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, 1993: 36-66.

- Kitap örneği:

Rasch G. *Probabilistic models for some intelligence and attainment tests.* Chicago: University of Chicago Press, 1960.

2.5. Ekler

Tez metni içinde yer almaları durumunda konuyu dağıtıcı, okumada sürekliliği engelleyen nitelikte ve dipnot olarak verilemeyecek kadar uzun olan açıklamalar (örneğin tezde kullanılmış olan değerlendirme skalaları, hasta formları veya dökümanları gibi) bu bölümde verilmelidir. Her bir açıklama, sunuş sırasına göre EK 1, EK 2, EK 3, ... şeklinde numaralandırılmalı ve her EK için uygun bir başlık verilmelidir. Metin içinde uygun yerde ilgili "EK"e gönderme yapılmalıdır. Her bir ek bölümü, sayfa başı yapılarak başlamalı ve sayfa numaraları bir önceki bölümün sayfa numaralarını izlemelidir.

2.6. Diğer Ekler (bilgisayar disketi, CD-ROM, video kaset vb.)

Araştırma ile ilgili olarak boyutları, nitelikleri ve/veya kapsamaları nedeniyle tez ile birlikte sunulamayacak materyal tezdin ayrı olarak "EKLER" başlığı altında ve ayrı bir kapak veya uygun bir zarf veya kutu içerisinde verilmelidir. Bunların üst kapak ve sayfa düzeni tümüyle tez kapağı ile aynı olmalıdır.

3. TEZİN BİÇİM STANDARTLARI

3.1. Kullanılacak Kağıdın Niteliği

Tez yazılacağı kağıtlar, standart A4 (21 cm x 29.7 cm) boyutlarında, en az 70 en çok 100 gram, birinci hamur beyaz kağıt olmalıdır. Tez dış kapağı iyi kalite beyaz karton olmalı ve tezin, tez jürisi tarafından onay almış olan son hali ciltlenerek Fakülte Dekanlığı'na teslim edilmelidir. Tez tez jürisine sunulacak şekli, dış kapak olmaksızın sadece iç kapakla spiralli olarak sunulabilir.

3.2. Yazım Ortamı

Tezler, Windows veya Macintosh bilgisayar ortamlarında, gelişmiş bir sözcük işlem paket programı (Microsoft Word, WordPerfect vb.) ile yazılmalı, lazer ya da lazer kalitesinde çıktı veren bir bilgisayar yazıcısından kağıdın yalnızca bir yüzüne basılmalıdır.

3.3. Yazının Niteliği

Tezde el yazısı benzeri ya da çok süslü olmayan bir yazı karakteri (tercihan Times New Roman, Arial, Helvetica veya Bookman) kullanılmalı; ana metnin harf boyutu 12 punto, dipnotlar 10 punto olmalıdır. Tek sayfaya sığdırılan tablo ve şekillerde daha küçük karakterler de kullanılabilir. Alt ve üs indisler, normal metinden daha küçük karakterlerle yazılmalıdır. Yazımda noktalama işaretlerinden sonra bir karakterlik boşluk bırakılmalı, noktalama işaretlerinden önce ara verilmemelidir. Ana metin içinde **koyu**, *italik*, **koyu italik**, altı çizili gibi yazım şekilleri rasgele kullanılmamalı, bunların kullanımları özel ve gerekli durumlarla sınırlı kalmalıdır.

3.4. Sayfa Düzeni

3.4.1. Kenar Boşlukları

Her sayfanın sol kenarında 4 cm, alt ve üst kenarlarında 3 cm, sağ kenarında 2.5 cm boşluk bırakılmalıdır. Yazılar bu belirtilen metin bloğu dışına taşmamalıdır. Tüm satırlar her iki yanda aynı hizada bloklanmalıdır.

3.4.2. Satır Aralıkları

Tezin ana metni 1.5 satır aralığı ile yazılmalıdır. Şekil alt yazıları ve tabloların açıklamaları ile alıntılar ve kaynaklar diziminin yazımında da 1.5 satır aralığı kullanılmalı ancak dipnot metinleri 1 satır aralığı ile yazılmalıdır. Paragraflar arasında satır aralığı 1.5 satır olarak kalabilir, bu durumda her yeni paragraf 1 cm içerden başlatılmalıdır. İkinci bir seçenek olarak paragraflar arasında bir satır (3 satır aralığı) boşluk bırakılabilir, bu durumda da paragraf başı metin bloğunun soluna dayanmalıdır. Ancak seçilen format tüm metinde korunmalıdır.

Birinci dereceden bölüm başlıkları, Önsöz ve Teşekkür, Özet, Summary, her bir Dizin ve Kaynaklar için sayfa başı yapılmalıdır. Birinci, ikinci ve üçüncü dereceden başlıklardan önce ve sonra 3 satır aralığı (yani bir satır) boşluk bırakılmalıdır. Benzer şekilde Tablo, şekil ve denklem yazımında bu öğelerle metin arasında 3 satır aralığı, şekil ile şekil alt yazısı arasında ve tablo ile tablo başlığı arasında da 3 satır aralığı boşluk bırakılmalıdır.

3.4.3. Sayfa Numaraları

İç Kapak dışında tüm sayfalar numaralandırılmalıdır. Sayfa numaraları sayfa altında ortaya veya sağa yazılmalıdır. Tez ön sayfaları "Önsöz ve Teşekkür"den başlayarak "ii, iii, iv ..." şeklinde küçük harf Romen rakamları ile, "giriş" bölümü ile başlayan diğer sayfalar ise "1, 2, 3, 4, ..." şeklinde numaralandırılmalıdır. Kabul ve Onay Sayfası "i" olarak kabul edilmeli ancak bu rakam sayfaya yazılmamalıdır.

3.4.4. Bölüm ve Alt Bölümler

Tezin bölümlendirilmesinde gereksiz ayrıntıya girilmemelidir. Birinci derece bölüm başlıkları (giriş, genel bilgiler, gereç ve yöntem, bulgular, tartışma, kaynaklar, vb) büyük harf ile ortalanarak, ikinci ve üçüncü derece bölüm başlıkları ise her kelimenin ilk harfi büyük, diğerleri küçük harf olacak şekilde metin sol bloğuna yaslanarak yazılmalıdır. İkinci ve üçüncü derece başlıklarda "ve, veya, ile" gibi bağlaçlar küçük harf ile yazılmalıdır. Her dereceden bölüm başlıkları koyu olarak ve metinle aynı puntoda yazılmalıdır. Zorunlu olmadıkça üçüncü dereceden daha ileri bölüm başlığı kullanılmamalıdır.

3.5. Ön Sayfaların Düzenlenmesi

Başlığı olmayan Kabul ve Onay Sayfası dışında ön sayfaların başlıkları (önsöz, içindekiler, simgeler ve kısaltmalar, şekiller, tablolar) büyük harfle, koyu olarak ve ortalanarak yazılmalıdır.

Tez Kapağı

Kapak düzeni Şekil 2'deki gibidir. Ön dış kapak ile iç kapak sayfası arasında ve dış kapağın arka sayfası ile tezin son sayfası arasında bir boş sayfa bırakılmalıdır.

3.5.2. İç Kapak Sayfası

İçeriği ve sayfa düzeni dış kapak ile aynı olmalıdır. Tez çalışması Ankara Üniversitesi Araştırma Fonu, TÜBİTAK veya bir başka kuruluşça desteklenmişse iç kapakta bu durum proje numarası ile belirtilmeli ve buna ait cümle "Bu tez, tarafından Proje numarası ile desteklenmiştir" şeklinde tezin yılı ve Ankara yazısının iki satır üstüne 12 punto ile tek satır aralıklı olarak yazılmalıdır.

3.5.2. Kabul ve Onay Sayfası

Bu sayfa, aday tez savunmasına girip, başarılı bulunduktan ve tezde jüri üyelerinin gerekli gördükleri düzeltmeler yapıldıktan ve jüri üyelerince imzalandıktan sonra teze eklenmeli ve

tezin bu son hali ciltlenmiş olarak jüri üyeleri ve Fakülte'ye teslim edilmelidir. Bu sayfa Şekil 3'deki formata uygun hazırlanmalıdır.

3.5.2. Önsöz

Bu sayfada, ana metin içinde yazıldığında anlatım bütünlüğünü bozacağı varsayılan ek bilgiler verilebilir, çalışmanın yapılmasına olumlu veya olumsuz katkıları bulunan etkenlerden söz edilebilir. Önsözün sonunda tez çalışmasında ve tezin hazırlanmasında doğrudan katkısı bulunan kişiler ile, doğrudan ilgili olmadıkları halde, olağan görevleri dışında katkıda bulunan kişi ve kuruluşlara teşekkür edilmelidir.

Tez çalışması, bir proje kapsamında veya bir kuruluşun desteği ile gerçekleştirilmiş ise, projenin ve ilgili kuruluşun adı da bu bölümde belirtilmelidir.

Bu bölüm kısa ve öz yazılmalı, bir sayfayı geçmemelidir. Gerekirse ana metinden farklı olarak 1 satır aralıklı yazılabilir.

3.5.3. İçindekiler

Şekil 4'deki örneğe uygun olmalıdır. İç kapak dışındaki tüm ön sayfalar, tez metni, özet sayfaları, kaynaklar ve ekler, İçindekiler dizininde eksiksiz gösterilmelidir. Tezdeki her başlık, bu dizinde hiçbir değişiklik olmaksızın gösterilmeli ve her başlığın hizasına sadece o başlığın yer aldığı ilk sayfanın numarası yazılmalıdır.

3.5.4. Simgeler ve Kısaltmalar Dizini

Simgeler ve kısaltmalar alfabetik sıra ile hazırlanmalıdır. Simge ve kısaltma ile ilgili açıklama gerekiyorsa, bu çok kısa ve öz olmalıdır.

3.5.5. Şekiller Dizini

Bu dizinde her bir Şekil numarası ve Şekil altı açıklaması, tez metni içindekinin aynı olmalıdır.

3.5.6. Tablolar Dizini

Bu dizindeki Tablo numaraları ve Tablo açıklamaları tez metni ile aynı olmalıdır.

3.6. Tez Metninin Düzenlenmesi

Tez metni, Tez İçeriğinin Düzenlenmesi bölümünde verilen plana uygun olmalıdır.

3.6.1. Anlatım

Tez dili açık, yalın ve bilimsel metne uygun olmalıdır. Türkçe yazım kurallarına uygun bir Türkçe ile yazılmalı, Türkçe karşılığı yerleşmiş sözcükler için Türkçe karşılık kullanılmalıdır. Zorunlu olarak yabancı dilden yazılması gerekli sözcükler *italik* olarak yazılmalıdır. Yazımda üçüncü şahıs, edilgen anlatım biçimi tercih edilmelidir.

3.6.2. Simgeler ve Kısaltmalar

Tezde standart kısaltmalar dışındaki kısaltmalara ancak çok gerektiğinde başvurulmalıdır. Metin içinde çok geçen, birden fazla sözcükten oluşan terimler için baş harfleri kullanılarak kısaltma yapılabilir. Kısaltma, metin içinde ilk geçtiği yerde yalnızca bir kez açıklanmalıdır. Simgeler ve kısaltmalar, tez ön sayfalarında alfabetik sıralı bir dizin halinde ayrıca gösterilmelidir.

3.6.3. Özet ve Summary

"**ÖZET**" başlığı, büyük harf ve koyu punto ile ortalanarak yazılmalı, 2 satır aralığı boşluk bırakıldıktan sonra "Tezin adı" sözcük baş harfleri büyük seçilerek koyu punto ile yazılmalıdır. Tezin adından sonra 1.5 satır aralığı boşluk bırakılarak özet metni yazılmalıdır. Özet metni ve tezin başlığı 1 satır aralığı boşlukla yazılmalıdır. Özet metninin sonunda, 1.5 satır aralığı boşluktan sonra koyu punto ile "**Anahtar Sözcükler:**" başlığı açılmalı ve aynı satırda devam

edilerek tezle ilgili 5 anahtar sözcük veya deyim, alfabetik sıralanmış olarak normal punto ile yazılmalıdır.

"**SUMMARY**" başlığı altında Türkçe özetle olduğu gibi aynı formatta İngilizce olarak tez adı, altına İngilizce özet ve "**Key Words:**" başlığı altında anahtar kelimelerin İngilizce karşılıkları yazılmalıdır. Yazı formatı Türkçe özetle aynı olmalıdır. Türkçe ve İngilizce özetlerin her biri mümkünse birer sayfa olmalı, ikişer sayfayı geçmemelidir.

3.6.4. Metin İçinde Kaynak Gösterme

Tez içinde atıfta bulunulan her kaynak, Kaynaklar dizininde mutlaka bulunmalıdır. Metin içinde kaynakların gösterilmesi, kaynaklar dizininin yazılma tarzının seçimine göre aşağıda verilen örneklerden birine uygun olmalıdır:

i. Numara Vererek Gösterme

Ancak ESH her zaman hastalık aktivitesi ile ilişki göstermez (10).

Simmons ve ark. 9 AS'li hastada paraspinal kas biyopsisi yapmışlardır (74).

Eğer birden çok kaynağa atıf varsa: (5,8,11-14) şeklinde olmalıdır. Burada "11-14", 11. kaynaktan 14. kaynağa kadar olan 4 yayını kapsamaktadır.

Kaynak numaraları parantez içinde ya da üst indis şeklinde yerleştirilebilir.

ii. Harvard Sistemiyle Gösterme

Ancak ESH her zaman hastalık aktivitesi ile ilişki göstermez (Sheehan ve ark., 1986).

Simmons ve ark. (1991) 9 AS'li hastada paraspinal kas biyopsisi yapmışlardır.

Eğer birden çok kaynağa atıf yapılıyorsa: (Resnick ve Niwayama, 1981; Mander ve ark., 1987; Bellamy, 1993)

DİKKAT! Tarih sırası eskiden yeniye doğru olmalıdır.

Aynı yazarın değişik yıllardaki yayınları aynı anda kaynak olarak gösteriliyorsa:

Cooper (1975a; 1975b; 1981; 1993) bu konuda farklı görüştedir.

Burada yıldan sonra gelen "a" ve "b" aynı yıl yapılmış farklı yayınları göstermektedir.

DİKKAT! Kaynak gösterme, bir yazara atıf biçiminde ise, ismin sonuna gelen takılar yayın yılına göre değil yazar soyadına göre yapılmalıdır.

Kaynak Gösterirken Uyulması Gerekli Diğer Kurallar

Kaynaklar alfabetik ya da metinde geçtikleri sıraya göre dizilebilir.

İki yazarlı eserler kaynak gösterildiğinde, yazar soyadları arasına "ve" sözcüğü konulmalıdır: Moll ve Wright (1973)

İkiden fazla yazarlı eser kaynak gösterildiğinde, ilk yazarın soyadından sonra "ve arkadaşları" anlamına gelen "ve ark." kısaltması kullanılır: Mayer ve ark.

Bir başka yayından alınan şekil ve tablolarda, şekil veya tablo açıklamasından sonra, kısa çizgiyi takiben yazarlarının adları belirtilir ve "den" ya da "dan" takıları eklenir. Mutlaka, metin içinde kullanılan kaynak belirtme usulüne uygun olarak kaynak belirtilmelidir:

Şekil 3.4 Median sinir iletimi ölçüm yöntemi- Oh ve ark. (46)'ndan alınmıştır.

Şekil 3.4 Median sinir iletimi ölçüm yöntemi. Oh ve ark. (1981)'nden alınmıştır.

Başka bir kaynaktan doğrudan alıntı yapılan özgün şekil ve resimlerde telif hakları konusunda özen gösterilmelidir.

3.6.5. Metin İçindeki Göndermeler

Şekil ve tablolara yapılacak göndermelerde, gönderilen şekil veya tablolar, aynı ya da daha sonraki sayfalarda yer alıyorsa, gönderme aşağıdaki örneklerden birine uygun olarak yapılmalıdır:

Median sinire ait motor ve duyu iletimleri Tablo 4.7'de gösterilmiştir.

Ortalama kalça fleksiyon ve ekstansiyon momentleri üç yürüme tipinde de farklılık göstermemiştir (Tablo 3.1).

Kinetik değişkenlerin değerlendirilmesinde (Şekil 2.5), toplam ayak bileği gücü Değerlendirme sonuçlarına göre (Tablo 4.3), kontrol grubu..

3.6.6. Alıntılar

Tez içinde bir başka kaynaktan birden fazla cümle içeren bir bölüm, aynen aktarılmak isteniyorsa, ana metinden ayrı bir paragraf açılmalı ve alıntının tümü tırnak ("...") içerisinde yazılmalıdır.

3.6.7. Dipnotlar

Tezin herhangi bir sayfasında, metin içerisine yazıldığında konuyu dağıtıcı ve okumada sürekliliği engelleyici nitelikteki çok kısa ve öz açıklamalar, birkaç satırı aşmamak koşulu ile, aynı sayfanın altına dipnot olarak verilebilir.

Dipnotlar, ana metinden itibaren 2 tam aralık bırakıldıktan sonra, soldan sağa sayfanın ortasına kadar çizilen sürekli bir çizgi ile ayrılmalıdır. Dipnotlar, metin bloğu dışına taşmamalı, ana metinden daha küçük punto ile ve tek satır aralığı ile yazılmalıdır.

3.6.8. Şekil ve Tablolar

Tez içerisine, anlatıma yardımcı olması, yazı ile anlatımda güçlük çekilen konuları daha iyi anlatması bakımından şekiller (grafik, diyagram, fotoğraf vb) ve tablolar yerleştirilebilir. Şekil ve tabloların bilgisayarda biçimlendirilmesi ve ana metin içine gömülü durumda yazıcıdan çıktı alınması tercih edilmelidir. Şekil, tablo, resim gibi anlatım aracının tümüyle bilgisayarda oluşturulması mümkün değilse üzerindeki çizgi, işaret, sembol, rakam ve yazıların bilgisayar yazıcısı, daktilo, rapido veya çıkartma türü araçlarla yapılması ve bunların gözle kolayca seçilebilir büyüklükte olması gerekir. Bireylerin kimliğini belli edecek tarzda fotoğraf konulmamalıdır. Hasta ya da denek fotoğraflarında gözler, kimliği belli olmayacak şekilde bantlanmalıdır. Gerekirse fotoğrafı çekilen kişiden izin alındığına dair yazı bulunmalıdır.

Şekil ve Tablolar tez metni içinde ilk değinildikleri sayfada ya da hemen sonrasındaki sayfada yer almalıdırlar. Bu anlatım araçları metin bloğunun dışına taşmamalıdır. Bir şekilde birden çok öge var ise bu durumda her bir öge a, b, c, d, ile simgelenerek ayrı ayrı açıklanabilir. Bir sayfadan büyük olan tablolar, tez metni içinde bulunmak zorunda ise uygun yerden bölünmelidirler.

Tüm tablo, şekil ve formüllerin kendine ait bir numarası olmalıdır. Bu numaralama metinde geçtiği bölüme göre ve birbirinden bağımsız olarak yapılmalıdır. Örneğin birinci bölüme ait şekiller, Şekil 1.1, Şekil 1.2; tablolar Tablo 1.1, Tablo 1.2 olarak; ikinci bölüme ait şekiller Şekil 2.1, Şekil 2.2 olarak numaralandırılır.

Tablo ve şekillerin açıklamaları kısa ve öz olmalıdır. Bu açıklamaların yazımında da bloklama tarzına uyulmalı, açıklamaların bir satırdan uzun olması durumunda, ikinci ve diğer satırlar, açıklamanın satır başı hizasından başlamalıdır. Tablo açıklamaları (başlığı) tablonun üstüne yazılmalı, Şekil açıklamaları ise şeklin altına yazılmalıdır.

3.6.9. Birimler

Tez içinde, niceliklerin anlatılmasında kullanılan birimlerin, Uluslararası Birim Sistemine (SI) ait metrik sistem birimleri olması tercih edilmeli ve bunların uluslararası kabul edilmiş kısaltılmaları kullanılmalıdır

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
TIP FAKÜLTESİ

(12 punto, koyu, tek satır aralıklı)

ANKİLOZAN SPONDİLİTLİ HASTALARDA
İZOMETRİK GÖVDE KAS GÜCÜ DEĞERLENDİRİMİ VE
KLİNİK PARAMETRELERLE İLİŞKİSİ
(Tezin başlığı: 14 punto, koyu, 1.5 satır aralığı)

Dr. Adı SOYADI

(14 punto, koyu)

..... **ANABİLİM / BİLİM DALI**

TIPTA UZMANLIK TEZİ

DANIŞMAN

Ünvanı Adı SOYADI

(14 punto, koyu)

ANKARA

2004

Şekil 2

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi

..... **Anabilim/Bilim Dalı**

Tıpta Uzmanlık eğitimi çerçevesinde yürütülmüş olan

.....
.....başlıklı, Dr.....'e ait
bu çalışma aşağıdaki jüri tarafından **Tıpta Uzmanlık Tezi** olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi: / /

Ünvanı, Adı, Soyadı

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi

..... Anabilim/Bilim Dalı Başkanı

Jüri Başkanı

Ünvanı, adı, soyadı

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi

.....Anabilim/Bilim Dalı

Tez Danışmanı

Ünvanı, adı, soyadı

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi

..... Anabilim/Bilim Dalı

Üye

Şekil 3

İÇİNDEKİLER

Kabul ve Onay

Önsöz

İçindekiler

Simgeler ve Kısaltmalar Dizini

Şekiller Dizini

Tablolar Dizini

1. GİRİŞ

i

i

ii

iv

v

vi

1

2. GENEL BİLGİLER	8
2.1.	8
2.2.	10
2.2.1.	12
2.2.2.	13
2.3.	15
..	
3. GEREÇ ve YÖNTEM	23
3.1.	23
3.1.1.	25
3.1.2.	28
3.1.3.	30
3.2.	32
3.3.	34
..	
4. BULGULAR	38
4.1.	38
4.2.	41
..	
5. TARTIŞMA	48
6. SONUÇLAR	53
ÖZET	55
SUMMARY	56
KAYNAKLAR	57
EKLER	
Ek 1.	63
Ek 2. Şekil 4	65